

ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,
ИЗПЪЛНЯВАЩА ФУНКЦИИТЕ НА
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
СЪГЛАСНО § 23, АЛ. 2 ОТ ПЗР НА ЗИД
НА КРБ (обн. ДВ, бр. 106/22.12.2023 г.)

К О Н Ц Е П Ц И Я

ЗА СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВАРНА

Изготвена от

ЕЛЕНА АТАНАСОВА ЯНАКИЕВА

*Административен ръководител -
председател на Административен съд – Варна*

КАНДИДАТ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА
АДМИНИСТРАТИВЕН РЪКОВОДИТЕЛ - ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВАРНА

2024 г.
гр. Варна

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВАРНА. ОЧЕРТАВАНЕ НА ДОСТИЖЕНИЯТА И ПРОБЛЕМИТЕ В ДОСЕГАШНАТА МУ ДЕЙНОСТ

II.1. СЪДИИ

II.1.1. Кадрова обезпеченост

II.1.2. Организация и управленска дейност, свързана с работата на съдиите

II.1.3. Правораздавателна дейност. Натовареност

II.2. СЪДЕБНА АДМИНИСТРАЦИЯ

II.2.1. Организация на съдебната администрация

II.3. ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИТЕ И СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

II.4. ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ. ПРОВЕРКИ

II.4.1. Финансово управление и контрол

II.4.2. Одитни проверки за дейността на съда за периода 2007 г.-2023 г.

II.4.3. Проверки на Инспектората към Висшия съдебен съвет

II.5. СГРАДЕН ФОНД И ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

II.5.1. Сграден фонд

II.5.2. Техническа обезпеченост. Програмни продукти

II.6. МЕДИЙНА ПОЛИТИКА И КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ

II.7. ЕЛЕКТРОННО ПРАВОСЪДИЕ

III. НАБЕЛЯЗВАНЕ НА ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВАРНА И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

В качеството ми на кандидат в процедурата по избор на Административен ръководител - Председател на Административен съд – Варна, на основание чл. 194а ал.2 вр.чл.194б ал.1 т.2 ЗСВ, представям на Вашето внимание своята Концепция за стратегическо управление на Административен съд – Варна, с изискуемото се съдържа по Наредба № 1 от 09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, включващо моите лични мотиви да се кандидатирам отново за Административен ръководител - Председател на Административен съд – Варна, анализ и оценка на състоянието на съда, очертаване на достиженията и проблемите в досегашната му дейност, набелязване на цели за развитие и мерки за тяхното достигане.

Назначена съм на длъжност „съдия“ в Административен съд - Варна, считано от 15.02.2007 г. В периода 16.07.2015 г. - 10.03.2019 г. заемах длъжността „Заместник на административния ръководител - заместник-председател“ на Административен съд - Варна, а от 11.03.2019 г. до настоящия момент съм Административен ръководител - Председател на втория по щат в страната, Административен съд - Варна.

От създаването на съда, до този момент съм работила последователно – първо в трето отделение, което разглеждаше делата по материални закони извън ЗДДС, ЗКПО, ЗДДФЛ, ЗУТ и други устройствени закони; от 2011 г. до 2015 г. – в първо отделение, в което се разпределяха данъчни, митнически дела, както и материята, която до 2011 г. се разглеждаше от трето отделение, а от 2015 г. до сега, поради сливане на всички отделения, разглеждам всички видове дела, родово и местно подсъдни на Административен съд – Варна.

Когато преди пет години се кандидатирах за своя първи мандат за председател на Административен съд – Варна, бях мотивирана да убедя колегите си – магистрати и съдебни служители, в нашата обща цел – авторитета на Административен съд – Варна във всичките аспекти на обществените очаквания. Изправени пред не едно препятствие в периода преди това, ние се учехме, допускахме грешки, събирахме опит и продължихме напред. Професионалният ми опит, добрите взаимоотношения, които поддържах с колегите си и стремежът в професионален план всяка следваща цел да е по-висока, ме мотивираха да считам, че притежавам капацитет на управленец и добър администратор.

Сега, изправена пред предизвикателството отново да доказвам своите професионални качества на ръководител, аз уверено се уповавам на постигнатото през последните пет години, в които заедно със заместник-председателите установихме взаимно уважение, спокоен тон на общуване, диалогичност и респект към мнението на всеки един от нас, възприемане на становищата на колегите ни, като идеи без конфронтация. Същевременно с това, отстоявахме решенията си с балансиран тон и готовност за вслушване, с ясното съзнание, че взаимоотношенията между съдиите са пряко свързани с интегритета им в работата на съда и оттам – с отношението на обществото към този съд.

През изминалите седемнадесет години, аз и моите колеги изградихме основите на правораздаването в Административен съд – Варна, като винаги сме полагали усилия

за прецизност при изпълнение на служебните задължения и високо ниво на професионализъм и компетентност. Възприемам, че институционалното развитие на Административен съд – Варна е съвкупност от личния принос на всеки магистрат и служител. Години на отдадено време и енергия, които изпълниха със съдържание развитието на съда.

Като заместник на административния ръководител и като председател на Административен съд - Варна натрупах опит, чийто произход е разностранен. Участвах в управлението на този орган на съдебната власт и се убедих, че ефективността в ръководството му предполага съвкупност от качества - лични умения и професионална подготовка. В този ред, през петте години на моя мандат се сблъскахме с текущи проблеми, които решавахме своевременно и се изправяхме пред предизвикателства, които преодоляхме. Убедена в необходимостта от установяване на спокоен и балансиран тон на общуване, проявих постоянна готовност за комуникация; етично и умерено поведение; намиране на подход към различните хора. Така също устойчивост и умение да намирам пресечната точка в различни становища; готовност за приемане на компромис, ако в конкретната ситуация е допустим.

Като административен ръководител винаги съм се отнасяла изключително внимателно към отзвуката от дейността на съда в обществото. За целта, при срещите с колегите – съдии и администрация, изрично обръщам внимание върху важноста на този факт. Възприемам, че всяко управленско решение рефлектира както върху работата на магистратите и администрацията в съда, така и е възможно да даде отражение в информацията, която е достъпна на обществото.

В качеството на Председател на Административен съд - Варна, следвам активната политика на прозрачност на съдебната система, залегнала в Медийната стратегия на Административен съд – Варна от 2021 г. Винаги съм поставяла акцент в работата си за открита и честна комуникация с медиите и гражданите, именно поради това изграждам линия на поведение на активност и отвореност към тях в ежедневната работа на съда.

През месец март 2020 г. бях изправена пред предизвикателството да създам организация по обезпечаване дейността на Административен съд – Варна, както и да осигуря безопасни условия на работа в условията на обявената извънредна обстановка, при съобразяване с разпоредбите на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците. В тази връзка въведох редица мерки за изпълнение на дължимото качествено и бързо обслужване на гражданите и опазване живота и здравето на съдиите и служителите на съда. С цел превенция и ограничаване на разпространението на COVID-19, за дълъг период от време осъществявах дейности по: утвърждаване на графици на дежурните съдии и на дежурствата за работа на съдебните служители; ограничаване на достъпа до сградата на съда - чрез контролиран достъп; оборудване на съдебните зали с предпазни прозрачни паравани; осигуряване на препарати за дезинфекция и извършване на такава; осигуряване на предпазни средства на съдии и служители – маски, ръкавици, шлемове и редица други, подробно разписани и утвърдени с мои заповеди. Във всички дейности на място през първите месеци бях подпомагана и от съдебните служители, изпълняващи ръководни функции, като заедно

извървяхме пътя на това сложно и непредвидимо изпитание, непознато в историята на нашите поколения.

Горното ми показва, че мога да вземам решения и да се справям в моменти, които са трудни не само в професионален план, но и в житейски.

Вложихме изключителни усилия и променихме и условията на работа на всички колеги - съдии и служители. Още с встъпването ми като Председател преди пет години, предприех действия по извършване на ремонт на две помещения, в които своите служебни задължения изпълняваха съдебните секретари. В продължение на дванадесет години нямаше възможност да се осигури пряк достъп на въздух и дневна светлина до тези работни помещения, което не само значително затрудняваше работния процес, а и се отразяваше на здравето на работещите там. Две години след това извършихме ремонт и в служба „Съдебно деловодство“. През 2023 г. извършихме ремонт и на климатичната инсталация на втория етаж, която в продължение на шестнадесет години пораждаше проблеми във взаимоотношенията ни, поради невъзможността да се регулира температурата отделно във всеки един от кабинетите. Не мога да изброя всички действия, които предприехме, за да подобрим условията на труд на всички колеги, но зная, че всички те съставляваха принадлежна стойност към необходимостта от промяна, която оздрави сърдечния ритъм на този организъм, наречен Административен съд – Варна и значително промени отношението на всички към целия работен процес.

В съвкупност на гореизложеното, считам че мандатът ми на административен ръководител бе изпълнен с предизвикателства, с които се справих. Действително, най-важното от тях не бе външен фактор, а съставляваше необходимостта да се вдъхне доверие на колегите, че заедно можем да убедим обществото, че очакванията за справедливо правосъдие, ще бъдат оправдани. Със съдиите променихме практиката си, започнахме да се събираме на повече събрания и работни срещи, за да обсъждаме мотивите си, за да се запознаваме с практиката на районните съдилища по административнонаказателните дела от съдебния район и тази на Върховния административен съд, за да преценяваме съвместно действията си. В продължение на целия мандат се стремях да променя нагласата на съдиите да извърнат поглед от злободневни теми и да насочат усилията си в полето на правото. А с колегите - ръководители на служби в администрацията на съда, създадохме екип, с който всяка трудност приемахме като предизвикателство, което е по силите ни. Пет години, във всяка от които виждах резултат от тези усилия. Възнамерявам да запазя добрите практики, довели до балансиран тон на общуване, създаване на спокойна обстановка за работа в ергономична среда, доколкото е възможно в тази сграда, готовност за изслушване и вслушване, и диалогичност.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВАРНА. ОЧЕРТАВАНЕ НА ДОСТИЖЕНИЯТА И ПРОБЛЕМИТЕ В ДОСЕГАШНАТА МУ ДЕЙНОСТ

II.1. СЪДИИ

II.1.1. Кадрова обезпеченост

Административен съд – Варна е вторият по големина административен съд по щат съдии. Към 31.12.2023 г., утвърдената щатна численост на Административен съд - Варна за съдии и съдебни служители включва 105 щатни бройки, от които 25 съдии, в това число 1 административен ръководител - председател, 2 заместник на административния ръководител - заместник-председател и 80 съдебни служители.

По отношение на заетостта, към 31.12.2023 г. 24 щатни бройки за длъжността „съдия“, от общо 25, са заети, като един съдия от щата на съда е командирован в АССГ. На негово място не е командирован друг магистрат, а на една свободна щатна бройка, считано от 26.11.2023 г., е командирован съдия от Районен съд – Варна.

Към този момент седемнадесет съдии правораздават в Административен съд – Варна от 01.03.2007 г.; други двама съдии са се присъединили към състава на съда през 2016 г. от Административен съд – Добрич (след открита процедура за преназначаване); един съдия от Окръжен съд – Варна е постъпил на работа през 2010 г. (след участие в конкурс за повишаване в длъжност); един съдия от Районен съд - Нови пазар е постъпил през 2013 г. (след участие в конкурс за повишаване в длъжност). Най-новите попълнения на съдийския състав са от 2022 г., когато в резултат на проведени конкурси в Административен съд – Варна встъпват в длъжност трима съдии – двама новоназначени и един повишен в длъжност (прокурор от Районна прокуратура – Добрич).

По отношение на съдийския щат се наблюдава тенденция за намаляване на същия през годините, като в началото в Административен съд – Варна са работили 34 съдии, а 17 години по-късно (към 31.12.2023 г.), в резултат на взети решения на ВСС, щатът на съда е 25 съдии.

Към 31.12.	Брой съдии по щат
2007 г.	34
2008 г.	34
2009 г.	34
2010 г.	34
2011 г.	34
2012 г.	34
2013 г.	32
2014 г.	32
2015 г.	29
2016 г.	28
2017 г.	27
2018 г.	28
2019 г.	26
2020 г.	26
2021 г.	26
2022 г.	25
2023 г.	25

В този ред, ясна е регламентацията в Закона за съдебната власт, която поставя в задължение на Висшия съдебен съвет, като ръководен орган на съдебната власт, да обезпечи кадровия потенциал на всеки съд. Несъгласие в годините назад съм изразявала винаги, когато към намаляване съдийския щат на Административен съд – Варна се е подхождало едностранчиво, а необходимостта от това е обосновавана единствено с броя на постъпилите и разгледани дела. Ясно артикулирана е била винаги позицията ми, че в този случай се дължи един много по-задълбочен анализ, касаещ не само институцията, чийто съдийски щат ще бъде увеличен, а така също и натовареността по материя на съдебния орган, който ще понесе резултата от намаляването на съдийския си щат. А този резултат е многопластов и неминуемо се отразява на работата на всеки магистрат в съда, на работата на служителите в администрацията и на организацията на съдопроизводствения процес изобщо.

II.1.2. Организационна и управленска дейност, свързана с работата на съдиите

През последните пет години е налице изключителна динамика в поименния щат на съдийския състав: двама от командированите през 2018 г. съдии във ВАС, след проведен конкурс, през 2021 г. са повишени в длъжност „съдия“ във ВАС; двама други съдии са освободени от длъжност по реда на чл. 165, ал. 1, т. 1 от ЗСВ (2020 г. и 2022 г.); двама съдии са освободени от заеманата длъжност по реда на чл. 165, ал. 1, т. 2 от ЗСВ (2019 г. и 2023 г.); един съдия е командирован в АССГ (от 2022 г.); един съдия е командирован във ВАС (26.09.2022 г.-18.04.2023 г.); трима съдии са назначени през 2022 г., след проведени конкурси.

Тази динамика изискваше намирането на бързи решения, за да се обезпечи съдопроизводствения процес в неговата цялост и за да се осигурят условия, позволяващи разглеждането на делата в разумни срокове. За тази цел предприех активни действия, свободните щатни бройки, /до тяхното заемане, в резултат на проведени конкурси, както и заети, но реално работещи в други органи на съдебната власт/, да бъдат обезпечени с командировани съдии в нашия съд. Този подход на организация на работа позволи да се съобрази с желанията на колегите - административни съдии, да работят по реда на командироването в друг орган на съдебната власт, без това да се отрази на натовареността в работата на останалите съдии, които продължават да правораздават в Административен съд – Варна. Затова, поради командироване на съдии от щата на Административен съд – Варна във Върховния административен съд или АССГ, в Административен съд – Варна бяха командировани последователно съдия Ромео С. Симеонов – съдия от Районен съд – Добрич за периода от 20.08.2019 г. до 20.08.2020 г., съдия Йордан В. Димов – съдия от Окръжен съд – Шумен за периода 15.02.2020 г. – 15.02.2022 г., като в периода 13.05.2021 г. – 15.02.2022 г. е заемал незаета длъжност; съдия Стоян Д. Колев – съдия от Районен съд – Варна за периода 03.02.2020 г. – 10.02.2023 г. /в този период също е заемал и незаета длъжност/; съдия Валентин Т. Пушевски – съдия от Районен съд – Варна за периода 20.11.2020 г. – 15.02.2022 г., който също в този период е заемал и незаета щатна длъжност и съдия Виолета Т. Кожухарова – съдия от Районен съд –

Варна за периода от 10.02.2023 г. до този момент, която от 11.12.2023 г. заема незаеят щат.

През 2020 г. работата в условия на епидемична обстановка наложи въвеждането на нови и различни практики, свързани с работата на съдиите. В част от необходимите промени потърсих и намерих подкрепата на Общото събрание на съдиите, защото предстояха важни решения, които щяха да рефлектират пряко и изключително непосредствено върху работата на магистратите. Въведохме графици за постоянни дежурства по отношение на незабавните и бързите производства, което изключително добре повлия организацията на работа на всеки съдия, тъй като още в началото на месеца разполага с информираност за тази допълнителна заетост. Приехме нови решения, които подробно обсъдихме съвместно, свързани с организацията на работа по заместване и обработване на доклад на отсъстващ колега.

Общото събрание на съдиите всяка година определя годишното разполагаемо време за разглеждане на делата на председателя и зам.-председателите на съда; обсъжда и дава становища; избира състава на комисията по професионална етика и др.

Във вътрешната интранет страница на съда продължаваме всеки месец да публикуваме подробните месечни сведения, свързани с постъпването и разпределението на делата така, че съдиите имат своевременно достъп до съдържанието им. Това предопределя уведомеността им за постъпването на делата и възможността във всеки момент, когато преценят, да сезират ръководството с наличието на проблем, свързан с натовареността им, ако считат, че такъв е възникнал.

В съда се води и „Регистър на върнатите дела“, достъпен във вътрешната интранет страница. Той носи данни за върнатите дела под номер и материя. Чрез него поддържа информация за актуалната практика на Върховния административен съд.

Води се статистика и за т.нар. „серийни“ дела. Това се случва чрез регистър, достъпен също на вътрешната интранет страница, който позволява своевременно да се откриват дела, които имат връзка помежду си. В тези случаи сме предприели практика да срещаме докладчиците по тези дела, за да обсъдят намеренията си, предвид необходимостта от осъществяване на предвидимо правосъдие по сходни случаи.

Тук е мястото да отчете създадената в края на 2022 г. вътрешна интранет страница на съда, за която споменах по-горе. Дотогава достъпът до информация на съдии и съдебни служители се осъществяваше чрез наличието във вътрешната мрежа на различни папки с целеви данни, което не създаваше удобството да бъде намирана с лекота търсената информация. Затова насочих усилията си в посока на осигуряване на възможност за бърз и лесен достъп до подредена в рубрики информация, която да улеснява съдии и служители в хода на тяхната работа. Вътрешната интранет страница дава данни и възможност за справки до: графиците на съдебните зали, графиците на дежурните съдии, графиците на съдебните помощници, списък на съдебните състави; водените регистри на: отводите, държавните такси, серийните дела, заместванията, изпълнителните листи в полза на съда, депозитите на вещите лица, преюдициалните запитвания; месечните, шестмесечните и годишните отчети за работата на съда; годишните доклади; всички протоколи от проведените общи събрания; анализите и докладите на съдебните помощници; вътрешни правила и заповеди; броевете на държавен вестник; списъците на вещите лица и преводачите; утвърдените

разпределения „съдия - съдебен деловодител - съдебен секретар“ и „съдебни секретари на тричленни състави“; инструкции и видеоматериали за работа с ЕДИС и E'VENTIS; телефонен указател; нормативни актове, полезни връзки и други.

Информацията е структурирана, леснодостъпна и се поддържа винаги актуална.

Организацията на работа ерго, бе отчетена и в Акта за резултати от извършена контролна планова проверка по Заповед № КП-21-16/22.06.2021 г. на гл. инспектор на ИВСС, изх.№ КП-21-16/02.03.2022 г., в мотивите на който еднозначно е прието, че организацията на административната дейност в съда е на много високо ниво, което се дължи на ръководството, което работи в синхрон, в пълно разбирателство и има обща визия за дейността, организацията и развитието на Административен съд – Варна.

II.1.3. Правораздавателна дейност. Натовареност

Освен едночленните състави, в съда са обособени осем постоянни тричленни състави за разглеждане на касационните производства и на тези, образувани по оспорване на подзаконовите нормативни актове и други случаи, предвидени в закон. Считано от 01.04.2015 г., вече почти девет години, в изпълнение на решение на Общото събрание на съда, съдопроизводствената дейност на магистратите е организирана без функционирането на отделения. И ако в началото този подход е изглеждал рисков, предвид конвенционалното становище, че специализацията, поради ограничения обем материя, се счита, че осигурява възможност за по-добра подготовка на делата, то към този момент убедено твърдя, че магистратите от Административен съд – Варна се справиха с това предизвикателство. Тази категоричност е обоснована от резултатите от касационна инстанция, както в периода от 2015 г. до 2018 г., така и в периода на мандата ми като административен ръководител. Всяка година, подготвяйки доклада, установявах по-висок или приблизително съизмерим процент от предходния период на потвърдени съдебни актове. Същевременно, личната организация на работа на съдиите не се влоши.

Статистиката е недвусмислена - обобщените данни за резултатите от касационен контрол са, както следва:

- за 2015 г. процентът на потвърдените съдебни актове (решения и определения) е 56.17 %;

- за 2016 г. този процент е 59,43 %,

- за 2017 г. - 64,67 %;

- за 2018г. – 62,55%;

- за 2019г. – 64,29 %;

- за 2020г. – 65,12% ;

- за 2021г. – 64,79, като за тази година процентът потвърдени решения надвишава същия за 2020 г., съответно за 2021 г. е 69,39 %, а за 2020 г. е 66,60%.

- за 2022 г. – 71,70 %.

Към момента на изготвяне на този анализ, все още не е налична изцяло в пълнота статистиката за 2023 г.

Очевидно, осъществяването на правораздавателна дейност, в условия на неспециализация, не води винаги и задължително до постигане на нисък процент на

компетентност по голям обем материя, като Административен съд - Варна е пример за това. Извън гореизложените факти ще отбележа, че предвид настъпилите през 2018 г. промени в родовата и местна подсъдност на делата, които се разглеждат от регионалните административни съдилища, данъчните дела /споменавам тях, тъй като именно по отношение на тези дела настъпи съществена реформа в местната подсъдност тогава/, значително намаляха. Така от 428 броя, постъпили през 2018 г., броят на постъпилите данъчни дела през 2019 г. е 237 бр., през 2020 г. е 224 бр., през 2021 г. е 226 броя, и през 2022 г. е 205 бр. Същевременно се промени, в посока увеличение, броят на делата, образувани по оспорванията срещу актовете на Министерски съвет, министрите и зам.- министрите, като пряка последица от изменението на родовата подсъдност – чл.132 ал.2 т.2 АПК. Съответно, през 2017 г. и 2018 г. техният брой е бил 23 бр., през 2019 г. е 29 бр., през 2020 г. е 54 бр., през 2021 г. е 49 бр. и през 2022 г. е 54 бр. Увеличен в този период е броят на делата, образувани и по материален закон ЗУСЕФСУ.

Спирам се малко по-подробно, но в никакъв случай не и изчерпателно, на гореизложените факти, за да е ясно, че въпреки намаленият щат, промяната в подсъдността и липсата на специализация, съдиите от Административен съд – Варна са се справили с дължимата от тях юрисдикция изключително добре, в което не съм се съмнявала. В подкрепа на това мое разбиране, ще спомена, че възникналите, преди премахването на специализацията, конфликти бяха породени именно от неравномерното разпределение на *материята* между магистратите, въпреки че формално броят на разпределените дела беше съпоставим. Такива бяха и констатациите, възприети в Акта за резултатите от извършената проверка в Административен съд – Варна, възложена с Решение на ВСС в т. 7 по протокол № 17 от 02.04.2015 г., изготвен от Инспектората към ВСС, в резултат на проведената инцидентна тематична проверка през същата година. Въз основа на установяванията, направения анализ и изводи, Инспекторатът към ВСС излезе с препоръки, след като дефинира проблемите и конкретно очерта грешките и начина за справянето с тях. В действителност, отзвукът от тези конфликти отдавна е отминал, а работната атмосфера в съда е коренно променена. Разбира се, ако настъпят промени, представляващи трайно понижение на процента на потвърдените актове; промяна в регламентацията, която предполага това или мнение от болшинството съдии, които налагат предприемане на действия в посока – създаване на отделения в съда по материя, не бих се поколебала да предложа вариант на Общото събрание на съдиите, но крайното решение за това ще е именно на този орган на съда, предвид компетентността му, съобр. чл.92 ал.2 т.1 ЗСВ.

Ежемесечно се извършва проверка по ритмичното насрочване на делата, като ненасрочването на дело в указания в АПК двумесечен срок се докладва от деловодителите на съдебните състави на зам.-председателите, които имат задължението да проверят причините за това и да предприемат мерки, когато е нужно. Тази практика е изключително удачна и е съобразена с изискването на чл.157 ал.1 АПК за ритмично насрочване на делата.

Постановяването в срок на крайния съдебен акт по делата също се следи ежемесечно, след изготвянето на месечните справки. И в този случай своевременно обръщаме внимание на колегите, които са допуснали забавяне. Когато се установи

константно поведение по забавяне, сочещо на допусната трайна лоша организация на работния процес в конкретен съдебен състав, със заповед нареждам извършването на проверка от съответния зам.-председател, която приключва с изготвянето на доклад. В тези случаи съм постановявала заповеди по реда на чл.327 ЗСВ.

Нееднократно съм поставяла пред Общото събрание на съда обсъждането на теми, относими към правораздавателната дейност, каквито са предстоящите изменения на нормативни актове или поднормативни актове, както и тълкувателната дейност на ВАС на РБ. Приемам, че активното участие на съдиите, които разглеждат делата на първа инстанция, чрез представянето на становища в тези случаи, е необходимо и полезно при извършване на преценка на необходимостта от изменение или тълкуване на съответния акт. Общото събрание на съдиите от Административен съд – Варна е изразявало становище и е обсъждало измененията в Закона за административните нарушения и наказания (ДВ, бр. 109 от 22.12.2020 г., в сила от 23.12.2021 г.); по Законопроекта за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс (22 и 25.01.2021 г.) и други.

По отношение на тълкувателната дейност на ВАС на РБ и възможността за изразяване на мнение, възприехме практика, която даде възможност на колегите да са непосредствено съпричастни. При постъпване на писмо-уведомление от Върховния административен съд, с което на наше внимание се поставяше въпроса за предстоящо обсъждане от Пленума на ВАС на конкретни въпроси, допуснати до тълкуване, съобщавахме своевременно на съдиите въпросите и предоставяхме възможност на колегите в определен срок да изготвят становище, което впоследствие поставяхме на разискване и приемане от Общото събрание. Протокола от това общо събрание изпращахме на ВАС на РБ за сведение. По този ред изготвиха становища колегите - съдия Ралица Андонова, по тълкувателно дело № 3/2022 г. по описа на Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд и Общото събрание на съдиите от Първа и Втора колегия на Върховния административен съд; съдия Наталия Дичева, по тълкувателно дело № 3 от 2020 г. на Върховен административен съд; съдия Дарина Рачева, по тълкувателно дело № 8 от 2020 г. на Върховен административен съд; съдия Искрена Димитрова, по ТД № 6/2019 г. на Върховен административен съд; съдия Борислав Милачков, по ТД № 3/2019 г. на Върховен административен съд и др.

Освен чрез свикване на Общото събрание на съдиите, в Административен съд – Варна като средство за общуване и обсъждане на текущи професионални теми и въпроси, са и срещите в неформална среда. Като функция от стремежа на съдийската общност в Административен съд – Варна да създава предвидимо и разбираемо правосъдие, възприехме практиката да обсъждаме действията и намеренията си по сходни дела или да се събирате предварително, за да обсъдим възприятията си по образувани серийни дела. Ще посоча само част от темите, породили дебат: Обсъждане на практиката на Административен съд - Варна по КНАХД в случаите, когато касационният съд приеме, че във въззивното производство съдът е следвало да преквалифицира съставомерността на извършеното нарушение, а не го е сторил, /този спор вече не стои, поради произнесено тълкувателно решение на ВАС на РБ /; Обсъждане на противоречивата практика, относно даване на възможност на ответника

за писмен отговор на исковата молба в срок, съобразно чл. 163, ал. 2 АПК и вземане на решение за преодоляването ѝ; Обсъждане практиката на Административен съд – Варна по касационни производства, в контекста на изготвените от зам.-председателите доклади, относно противоречивата практика на Административен съд – Варна; Обсъждане на практиката на Административен съд – Варна в проверката по допустимостта на частните касационни жалби в производствата по ЗАНН (чл. 236 вр. чл. 227а, ал. 5 от АПК); Обсъждане практиката по серийни дела, по които Административен съд – Варна е касационна инстанция (30.03.2021 г.); Обсъждане практиката по серийни дела, по които Административен съд – Варна е касационна инстанция (29.06.2021 г.); Обсъждане приложението на чл.236 вр.чл.227а ал.5 от АПК, поради противоречивата практика по събирането на държавна такса по частните касационни производства по ЗАНН (15.07.2021 г.); Обсъждане практиката по серийни дела, по които Административен съд – Варна е касационна инстанция (24.09.2021 г.); Обсъждане практиката по серийни дела, по които Административен съд – Варна е касационна инстанция (04.03.2022 г.) и още други. Само през последната година по моя покана, извън общите събания, се проведеха работни срещи на съдиите, както следва: на 17.02.2023 г. - среща по обсъждане на съдебната практика по данъчни дела, касаещи валидността на КЕП на органите по приходите; на 28.04.2023 г. - среща за обсъждане на тълк. дело № 2/2023 г. и тълк. дело № 3/2023 г. по описа на Върховен административен съд; на 21.06.2023 г. - среща за извършване преценка досежно необходимостта от заместване на отсъстващ съдия-докладчик и неговия обхват, в аспекта на вече наличната функционалност в ЕДИС; на 14.09.2023 г. - работна среща, във връзка с оспорване на Решения на Общински съвет – Варна и образувани 16 дела по жалби на живеещи в район „Младост“, гр. Варна; на 07.11.2023 г. - среща по повод образуването на делата по Изборния кодекс, за обсъждане начина на разпределението им и др.

Работните срещи, съставляващи неформален способ за обсъждане осъществяват юрисдикция, използвахме и за обсъждането на текущи проблеми и задачи, свързани с организацията на работата в съда, резултатите от касационен контрол и др. По този начин се преодолява необходимостта от периодично обсъждане на месечните сведения по отделения след сливането им, което представляваше формално обсъждане на резултати чрез повторното им съобщаване, след като тази информация вече беше сведена до знанието на съдиите. Като ръководител и като съдия считам, че събирането всеки месец на събрания, за да се чете статистика, която е предоставена на съдиите, чрез публикуването ѝ на вътрешната интранет страница, не е най-подходящият способ за ангажиране на вниманието им по конкретен проблем. Тематични срещи могат и трябва да се провеждат винаги, но при възникването на проблем или с цел превенцията му, но не и при постоянна периодичност, която ги откъсва от присъщата им дейност по правораздаване, без да поражава принадлежната стойност към него.

In fine в упоменатия по-горе Акт на ИВСС е възприет извод, че „отличната правораздавателна дейност на Административен съд – Варна е резултат от полаганите постоянни усилия от страна на всички съдии, във връзка с добрата организация на дейността и изпълнението на служебните задължения, относно образуването и

движението на делата, приключването им в установените процесуални срокове, включително, постановяването на съдебните актове в разумни срокове“.

Винаги в собствената си практика на съдия съм възприемала извода, че качествено правораздаване е съвкупност от два компонента – 1/ извършването на всички съдопроизводствени действия и постановяване на всички съдебни актове в законоустановените срокове и 2/ потвърждаването на законосъобразността им от касационна инстанция. Това са и моите очаквания от практиката на колегите ми, които съм наблюдавала в този мандат с особено внимание, коментирали сме ги десетки пъти и съм изисквала резултати.

Именно, като функция от качествено правораздаване в Административен съд – Варна разглеждам високия процент на необжалвани съдебни актове от подлежащите на обжалване. През 2019 г. той е 57,42 %; през 2020 г. той е 53,42 %; през 2021 г. той е 51,12 %; през 2022 г. той е 51,11 %, а през 2023 г. е 56,98%. В посочения петгодишен период процентът на подлежащите на обжалване, но необжалвани съдебни актове е над 50%, което е много добър атестат за работата на магистратите.

Завишен е и процентът на свършени дела от всичко дела за разглеждане, като през 2021 г. той е 79,42 %, през 2022 г. е 77,93 %, а през 2023 г. е 80,03 %.

Градация в посока повишение се констатира и при изготвяне на съдебните актове в регламентирания едномесечен срок, като през 2021 г. тя е 88,01 %, през 2022 г. е 86,53 %, а през 2023 г. е 90,16 %.

Същевременно се установява тенденция по намаляване броя на делата, в които съдиите връщат делото във фаза по доказателства, след като е даден ход по същество на спора, като през 2021 г. той е 78 бр. дела, през 2022 г. е 74 бр. дела, а през 2023 г. е 68 бр. дела.

В предходната си концепция отделих много внимание на темата за натовареността на административните съдии, ръководена от практиката на административните съдилища и в частност – дейността на Административен съд – Варна през призмата на резултатите, които се отчитаха всяка година. Като участник в постоянната работна група по административни дела, действаща в рамките на Механизма за наблюдение на прилагането на Правилата за оценка на натовареността на съдиите и в Номенклатурата на статистическите кодове по видовете дела, приети с решение по протокол № 22 от 29.06.2016 г. на Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет, съм изразявала нееднократно личната си позиция, като активното ми поведение в продължение на тази линия се отрази и в изготвената от мен концепция, при първоначалния ми избор за председател на съда. С оглед поетия в нея ангажимент за изменение на Правилата за оценка на натовареността на съдиите и в негово изпълнение нееднократно изготвих предложения за това, като последното бе подкрепено от повече от двадесет общи събрания на административните съдилища в страната и изпратено на КСКНСС за предприемане на действия по компетентност. В годините напред последователно съм поддържала мнението си за промяна на поставените за административни дела, коефициенти и необходимостта от поставяне на нови, свързани с измененията в АПК, така, щото адекватно да се оценява дейността на административните съдии. Формално, тази дейност доби развитие в приетото на 28.11.2023 г. решение на СК на ВСС, с което

беше изменено и допълнено Приложение 1.2 и 1.3 за административни дела към Правилата за оценка на натовареността на съдиите /ПОНС/.

Тенденцията, натовареността да се измерва само чрез статистиката досежно данни за брой постъпили, брой разгледани и брой свършени дела, е несправедлива и ощетяваща дейността на административните съдии. Нямам основание да променя това мнение и към този момент. Според данните, публикувани от Висшия съдебен съвет в обобщените статистически таблици за дейността на административните съдилища, през последните четири години Административен съд – Варна запазва тенденцията на средно натоварен съд спрямо другите административни съдилища – по показателите брой разгледани дела и брой свършени дела, без формирани изводи за фактическата и правна сложност на делата. Но, анализът на данните, извлечени от СИНС през месец януари на 2019 г., 2020 г., 2021 г., 2022 г. и 2023 г. сочат на извода, че повечето от съдиите от Административен съд - Варна, при максимално отработени човекомесеци, през цитираните години работят в условията на висока натовареност, по смисъла на чл. 16 от ПОНС.

Считам, че информацията, свързана с броя на постъпилите, разгледаните и приключените дела следва да се разглежда като половината от едно цяло. Другата половина е статистиката, касаеща материята на делата, която се съблюдава именно по СИНС. В Системата за индивидуалната натовареност на съдиите, която ще се използва от съда и за отчитане резултатите за 2023 г., изключително конкретно е постигната индивидуална оценка за всеки съдия, така също се посочва и средната аритметичната натовареност на всеки съд. Именно поради това, данните, съдържащи се в статистиката, отразяваща единствено натовареността средно по брой дела – без отношение към тяхната сложност, не следва да са единственият показател за измерване на натовареността. Споделям виждането, че при измерването на натовареността не трябва да се следва моделът, който съд е по-натоварен, т.е. да се съпоставят данните между всички административни съдилища, а да се отчита натовареността сама по себе си на всеки конкретен съд. Защото в първия случай разликата между административен съд с висока натовареност и административен съд със средна натовареност, може да е от 1 до 3 броя дела средно месечно в полза на високо натоварения, което не означава, че другият съд не е по-натоварен. Ето защо, за обективни и съдържателни изводи, досежно натовареността, трябва да се ползват данните, които се формират съобразно чл. 16 от ПОНС.

В този ред, е важно да се каже, че със свое решение Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по протокол № 45 от 14.12.2021 г. допълни Правилата за оценка на натовареността на съдиите, като създаде нов параграф 12 в преходните и заключителни разпоредби със следното съдържание: „§ 12. Считано от 1 януари 2022 година съдийската колегия на Висшия съдебен съвет анализира и отчита степента на натовареност на съдиите и на съдилищата, съобразно данните от модул „Натовареност“ в ЕИСС и СИНС за административните съдилища“. Предвид взетото решение, се очакваше натовареността, досежно дейността през 2022 г. и 2023 г. на административните съдилища, в т.ч. и на Административен съд – Варна, да бъде измервана при отчитане не само по брой, но и по степен на сложност на делата. Но, това не беше направено.

През 2024 г. се очаква да бъде окончателно завършено внедряването, което започна през м. януари на 2024 г., на модул „Натовареност“ в ЕДИС. Това ще позволи за 2024 г. да бъде отчетена обективно и в пълнота работата на съда.

Намирам, че изчисляването на натовареността на административните съдии по материя е съществено важно и следва да се възприеме като задължителна предпоставка, преди възприемането на извод дали са налице данни, обуславящи необходимост от съкращаването на щатове. Отчитайки само броя на делата – постъпили и разгледани в годините от създаването на съда, ВСС съкрати 9 щата за съдии от Административен съд – Варна, като нито един път след 2016 г., когато бе приет ПОНС, не се произнесе по натовареността на съда по материя и изобщо не формира извод в този смисъл. Приемам, че подобен подход е крайно недостатъчен за вземането на кадрови решения по отношение на административните съдилища.

II.2. СЪДЕБНА АДМИНИСТРАЦИЯ

II.2.1. Организация на съдебната администрация

Щатна численост на съдебните служители към 31.12.2023 г.			
№	Длъжност	Бр. по щат	Бр. заети
1	Съдебен администратор	1	1
2	Главен счетоводител	1	1
3	Административен секретар	1	1
4	Системен администратор	1	1
5	Управител сгради - домакин	1	1
6	Връзки с обществеността	1	1
7	Човешки ресурси	1	1
8	Счетоводител – касиер	1	1
9	Съдебен помощник	8	8
10	Завеждащ служба	3	3
11	Съдебен секретар	18	18
12	Съдебен деловодител	26	26
14	Съдебен архивар	2	2
15	Призовкар	8	8
16	Работник, поддръжка сгради	1	1
17	Шофьор	1	1
18	Чистач – куриер	4	4
Всичко съдебни служители		80	80

При така зетият щат, административният секретар изпълнява и функциите на служител по сигурността на информацията. От общо 26 съдебни деловодители по щат: 4 са съдебни деловодители - регистратура; 1 е съдебен деловодител, той и съдебен деловодител в Регистратура „Класифицирана информация“ и завеждащ Регистратура „Класифицирана информация“; 1 е съдебен деловодител, той и съдебен деловодител в Регистратура „Класифицирана информация“ и заместник завеждащ „Регистратура за класифицирана информация“; 1 е съдебен деловодител, той и съдебен статистик. От общо 18 съдебни секретари по щат: 1 е съдебен секретар, той и съдебен секретар в Регистратура „Класифицирана информация“. От общо 3-ма съдебни служители на

длъжност „завеждащ служба“ по щат: 1 е завеждащ служба „Съдебни секретари и Архив“, той и съдебен секретар в Регистратура „Класифицирана информация“. От общо 2 (двама) системни администратори по щат: 1 е системен администратор, той и служител по сигурността на автоматизирани информационни системи и/или мрежи в организационната единица.

Посредством утвърдения Устройствен правилник в съда са регламентирани организационната структура и функционалните характеристики на звената и длъжностите в администрацията. Утвърдената организационна структура съответства на нормативно определените функции в ПАС и позволява изпълнение на целите на съда. Структурата е оптимизирана и осигурява йерархичност и ясни правила, права, задължения и нива на докладване. Обособени са административни звена - сектори в състава на общата администрация, числеността им и длъжностите в тях, а в състава на специализираната администрация - служби. За всяка длъжност в администрацията са изготвени длъжностни характеристики, в които са регламентирани основните цели на длъжността, мястото ѝ в структурата на съда, подчинеността, областите на дейност, преките задължения, контактите и представителните функции и изискванията по отношение на образование, опит, умения и компетентности, на които трябва да отговаря служителя за съответната длъжност. Водещи принципи, при изпълнение на служебните задължения, са работата в екип и оказването на взаимопомощ.

През последните пет години (2019 г. – 2023 г.) съществена промяна в щата на съдебната администрация на съда е налице по отношение на длъжността „съдебен помощник“. В изпълнение на решение по протокол № 45 от 07.11.2017 г., т.11.8. на Съдийската колегия на ВСС, отправих мотивирани искания за извършване на трансформации на свободни щатни бройки на длъжности от щата на администрацията на съда в щатни бройки на длъжността „съдебен помощник“. В резултат на горното, със свои решения Комисия „Съдебна администрация“ към СК на ВСС даде съгласие за увеличаване щатната численост на длъжността „съдебен помощник“. Така от 4 щ. бр. към 31.12.2018 г., броят на съдебните помощници по щата в Административен съд – Варна към 31.12.2023 г. е 8.

След увеличаване броя на съдебните помощници и системните администратори и при така утвърдената щатна численост и длъжности на съдебните служители, са достигнати оптималните граници, позволяващи работа в условия на нормална натовареност, което дава разумна увереност, че целите на съда са постижими. Тази промяна даде възможност на съдиите в голяма степен да подобрят организацията си на работа по изготвяне на крайните резултати по делата в срок.

Съдебните помощници, освен че изготвят проекти на съдебни актове в срок, въз основа на решение на ОС, но така също проучват, анализират и обобщават съдебната практика на съда по касационни дела, както и на актовете на Върховния административен съд, въз основа на които са отменени и върнати за ново разглеждане дела на Административен съд – Варна. Тяхната работа е организирана посредством график, в който е разписано както какъв брой и видове дела съдиите могат да им възлагат за изготвяне на проекти, така също и с кои съдии ще работят за съответния месец. По този начин се наблюдава и регулира натовареността на помощниците. Графикът се изготвя на всеки шест месеца, така че е предварително поставен на

знанието на колегите. Анализите своевременно се предоставят на съдиите, чрез публикуване в нарочна рубрика във вътрешната интранет страница на съда. Те спомагат за запознаване с последната установена от ВАС практика и прилагането ѝ в актовете на съдиите, както и за установяването и обсъждането на противоречивата практика на Административен съд – Варна при осъществяването на касационния контрол.

През 2019 г. въведох практиката, за всеки един изготвен от съдебния помощник проект на съдебен акт, да се потърси обратна връзка от съдията-докладчик относно сročността и качеството на представения проект. За целта, съдиите попълват формуляри, а изложените мнения в тях служат за анализ и формирането на обективна оценка в процеса на атестиране на съдебните помощници. В аспекта на предоставените мнения от колегите, резултатите сочат на извод за много добра работа на съдебните помощници.

Друга важна промяна в щата на съдебната администрация е взетото по протокол № 44 от 15.12.2020 г. решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет за разкриването на една нова щатна бр. за длъжността „системен администратор“ в Административен съд – Варна, считано от 01.01.2021 г. До този момент в съда задълженията се изпълняваха само от един системен администратор, който предвид работата свързана с Единния портал за електронно правосъдие, съвместно с другите отговорности, свързани с този орган на съдебната власт с голям брой: съдийски и на администрацията състав, техника и документооборот, какъвто е Административен съд – Варна, е недостатъчен и рисков. Именно поради това, решението на СК на ВСС се взе в момент на необходимост от още един системен администратор, така щото работата в условията на извънредна епидемична обстановка следваше в голяма степен да се организира онлайн, за да се обезпечи нейната непрекъснатост. Не на последно по важност място, предвид внедряването през 2022 г. и работата в тестова среда, а считано от 18.04.2023 г. и в продуктивна такава, с Единната деловодна информационна система (ЕДИС) се наложи по категоричен начин нуждата от двама системни администратори.

При последното решение на КСА към СК на ВСС за съкращаване щатната численост на Административен съд - Варна за длъжност „съдебен деловодител“ изложих доводи в посока на това, че за да се формира извод, относим към вземането на решение за определянето на необходимия брой на съдебните служители, в частност на тези на длъжност „съдебен деловодител“, само по показателите „сътношение служители общо/магистрати“ и „брой дела за разглеждане от един съдия“, принципно е недостатъчно обосновано и обективно. Необходимо е при вземането на решение да се изследват и показателите: брой на документооборота; брой на съдебните състави – еднoчленни и тричленни; възлагане на допълнителни дейности; заместване на отсъстващ съдебен деловодител. При определяне на оптималния брой е нужно да се предвиди, че зад длъжността „съдебен деловодител“ стоят не само деловодителите на съдебни състави, но и тези на регистратура. Също така, с оглед внедряването на електронното правосъдие, при спазване разпоредбата на чл. 360ж и сл. от ЗСВ, служителите проверяват всеки един постъпил документ, сканират и подписват с електронен подпис. Случващото се говори красноречиво, че за в бъдеще, с оглед прилагането на електронното правосъдие, натовареността в работата на съдебните

деловодители неминуемо ще се увеличава. КСА към СК на ВСС се съобрази с така изложените доводи и не предприе действия за намаляване на щата.

Данните от последното атестиране, в тяхната съвкупност, сочат на отлично изпълнение на служебните задължения от страна на съдебните служители. Атестирането се извършва от комисии, назначени със заповед на председателя, които освен всички останали данни, вземат предвид и писмените обяснения, изисквани от съдиите.

II.3. ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ НА СЪДИИТЕ И СЪДЕБНИТЕ СЛУЖИТЕЛИ

В началото на всяка календарна година в съда се изготвя и утвърждава План за повишаване на квалификацията на магистратите и съдебните служители с цел повишаване на професионалните знания и умения на състава. Чрез участието в обучения, освен получаването на нови знания, се постига и информиране досежно съществуващи добри практики в областта на административното правораздаване.

В съда се води електронен регистър на преминалите обучения от съдии и служители за всяка календарна година.

По отношение на служителите ежегодно се изготвя и анализ за нуждите от обучението им, с цел тяхното планиране през текущата година. За изготвянето му служат индивидуалните лични планове на съдебните служители, в които последните посочват компетентностите, нуждаещи се от подобрене. След като се вземат предвид трудовия стаж в съдебната система на всеки служител и преминалите от него обучения, свързани с повишаване на квалификацията му, оценката му от последното проведено атестиране, както и посочените от него компетентности, се изготвя персонално становище относно необходимостта от обучение.

В съда се водят поименни лични картони на съдиите и съдебните служители с данни за всички участия в обучения - от назначаването на заеманата длъжност до настоящия момент.

Анализите сочат, че по показател повишаване квалификацията - чрез участие в обучения в периода 2007 г. – 2023 г. всеки съдия от щата на съда към 31.12.2023 г. е взел участие средно в 41 броя обучения.

Съдебната администрация също активно взема участие в обучения както индивидуални – чрез персонални заявки в НИП или други институции, така и в колективните – организирани от ръководството на съда.

През последните пет години продължих наложената традиция по планиране и организиране провеждането на обучения по програмата за регионални обучения на НИП, като предприех и активни действия за реализирането на такива по проекти на НИП за съдии и служители на съда. На всички обучения бяха поканени, съобразно темата, да вземат участие съдии и съдебни служители от други органи на съдебната власт.

В този ред, през 2019 г. се проведе обучение на тема: „Облагане с ДДС на дистанционни продажби. Практика на СЕС и ВАС при облагане с ДДС на тристранни операции. Режим на облагане с ДДС на ВОП и ВОД. Място на изпълнение. Данъчно

събитие. Изискуемост на данъка. Начисляване на данъка. Право на приспадане. Доказване“ с лектор г-жа Теодора Николова – съдия във Върховен административен съд.

През 2020 г. темата бе „Коментар и съдебна практика по Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове“ с лектор г-жа Соня Янкулова – съдия във Върховен административен съд.

След месеците на ограничения, свързани с епидемичната обстановка в страната, с цел обогатяване знанията и като първи крачки за завръщането ни към нормален ритъм в работна среда, през месец юни 2021 г. ръководството на Административен съд – Варна и Националния институт на правосъдието, организирахме провеждането на семинар за всички съдии и съдебни служители на Административен съд – Варна на тема: „Развиване на професионалната компетентност за ефективно изпълнение на професионалните задължения на магистратите и съдебните служители“, с лектор г-н Георги Кирилов – психолог. На обучението бяха поканени и взеха участие съдии и съдебни служители от Административен съд – Търговище. Предвид големия числен състав на съда и желанието на ръководството да бъде предоставена възможност на всеки един съдия и съдебен служител да вземе участие в обучението, бяха планирани две групи от възможни дати за участие. Този семинар се проведе извън сградата на съда и бе организиран като тийм билдинг с провеждането на ролеви игри.

През месец октомври 2021 г. ръководството на Административен съд – Варна, отново с Националния институт на правосъдието, организирахме и провеждането на обучение за съдии и съдебни помощници от Административен съд – Варна на тема: „Значими промени в корпоративното облагане“, с лектор г-жа Лидия Атева – гл. експерт, НАП.

През 2022 г. темите бяха две. Съдиите и съдебните служители взеха участие в обучението на тема „Комуникационни умения на магистрати и съдебни служители. Предизвикателства в работата с граждани“, с лектори г-жа Елена Бангиева и г-н Атанас Кузманов – психолог.

Темата на регионалното обучение, организирано за съдиите и съдебните помощници беше „Коментар на измененията в ЗАНН. Приложение на чл.28 от ЗАНН. Предпоставки по приложението на чл.63, ал.7, т.1 от ЗАНН. Правомощия на въззивната и касационната инстанция. Възобновяване на АНП“, с лектор съдия Ваня Вълкадинова от Административен съд – Благоевград.

Административен съд – Варна взе участие в проект на Националния институт на правосъдието „Съвременна учебна среда за съдии, прокурори, следователи и други представители на професионалната общност“, финансиран по Програма „Правосъдие“ на Норвежкия финансов механизъм 2014 г.-2021 г. В резултат бяха създадени и оборудвани 13 споделени пространства за целите на съдебното обучение, в т.ч. и в Административен съд - Варна.

В изпълнение на проекта, съвместно с Националния институт на правосъдието, през 2023 г. организирахме провеждането на две обучения (в работна среда): първото на тема „Защита на основните права в ЕС. ХОПЕС и ЕКПЧ. Гражданство на ЕС и права на гражданите в ЕС“, с лектор проф. д.ю.н. Атанас Семов – съдия в Конституционния съд на Република България; второто на тема „Изкуствен интелект и основни права“ с

лектори г-жа Ангелина Лазарова, съдия в Апелативен съд – Варна и доц. д-р Марияна Тодорова, футуролог.

През 2023 г. организирахме провеждането и на регионално обучение на тема „Практически въпроси по приложението на Закона за здравното осигуряване. Административен договор“ с лектор г-жа Юлия Тодорова – съдия във Върховен административен съд.

През 2023 г., в качеството ми на член на Управителния съвет на АБАС, поех организацията по провеждането в гр. Варна на семинар на тема „Правораздаване по Изборния кодекс“ с лектор г-жа Кремена Хараланова, съдия във Върховен административен съд. Поканата за участие бе адресирана до съдиите от всички административни съдилища.

Несъмнено целевото организиране на обученията за състава на Административен съд – Варна носи много позитиви и следва да се разглежда не само като потребност от самоусъвършенстване, но и като способ за създаване на общност особено в случаите, когато обученията се ситуират извън сградата на съда. Именно поради положителния ефект ще продължи традицията по провеждането на обученията, работни срещи и събития нарочно планирани за Административен съд – Варна.

II.4. ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ. ПРОВЕРКИ

II.4.1. Финансово управление и контрол

Финансовото управление и контрол в Административен съд – Варна се осъществяват чрез адекватно функционираща система за финансово управление и контрол (СФУК), състояща се от политики, процедури и правила. СФУК е изградена в изпълнение разпоредбите на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, за да осигури разумна увереност за постигане на целите на Административен съд – Варна, при спазване принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност.

Ежегодно председателят на съда изготвя доклад за СФУК в Административен съд – Варна, който заедно с въпросника за самооценка изпраща на ВСС. В двата документа конкретно и детайлно се излагат всички дейности, относими към прилагането на дефинираните в чл. 10, ал. 1 от ЗФУКПС, взаимно свързани пет елемента: контролна среда; управление на риска; контролни дейности; информация и комуникация; мониторинг. В резултат, в съда се поддържа адекватна система, като за ефективното ѝ функциониране се извършват относимите действия по нейното актуализиране и надграждане.

За постигането на определените в утвърдените, стратегия за развитие на съда и оперативен план, цели, в Административен съд – Варна се прилага строга финансова дисциплина, като: се извършва предварителен контрол по законосъобразност; прилага се системата за двоен подпис; извършва се контрол върху изпълнението на поетите финансови ангажименти и сключени договори; обективно, точно и навременно се осчетоводяват всички стопански операции и други.

II.4.2. Одитни проверки за дейността на съда в периода 2007 г.-2023 г.

В Административен съд – Варна от 2007 г. до момента са извършвани два одитни ангажимента от държавен вътрешен одитор на Дирекция „Вътрешен одит“ на ВСС за даване на увереност на Административен съд – Варна, съответно през 2008 г., която обхваща периода от 01.01.2007 г. до 31.03.2008 г. и през 2015 г. - проверка за финансово –счетоводната информация за периода 01.01.2014 г. -31.12.2014 г., а за останалите области към момента на извършване на одитния ангажимент. Съгласно доклада от последната проверка не са констатирани нарушения и не са направени препоръки към административния ръководител, относно финансовата дейност на съда. Според одиторското мнение, изразено в извършените одитни ангажименти за даване на увереност в Административен съд - Варна, през 2008 г. и 2015 г., „дейността на съда се осъществява в съответствие със законодателството, вътрешните актове и договори. Контролните механизми в рамките на финансово-счетоводната система са адекватни и ефективни и тя осигурява надеждност и всеобхватност на финансово - счетоводната информация“.

През 2016 г. в Административен съд - Варна е извършена финансова инспекция в областта на обществените поръчки от Агенция за държавна финансова инспекция при Министерството на финансите за периода 2015 г. Съгласно констатациите в доклада през 2015 г., разходите за бюджетни средства за услуги, сключените договори и плащанията по тях са законосъобразно извършени и при спазване нормативната уредба в областта на обществените поръчки.

След извършването на надлежен мониторинг и ако е необходимо с оглед изменение на законодателството или други предпоставки, вътрешните правила и процедури, които се нуждаят от развитие и подобрене ще бъдат актуализирани, а при необходимост и изготвени и утвърдени нови.

II.4.3. Проверки на Инспектората към Висшия съдебен съвет

В периода 2019 г. – 2023 г. Инспекторатът към Висшия съдебен съвет извърши три проверки:

1. **Тематична проверка**, по Заповед № ТП-01-1/10.04.2019 г. на главния инспектор на ИВСС, относно практиката на РС - Бургас, АдмС - Бургас, РС - Варна, АдмС - Варна, РС - Велико Търново, АдмС - Велико Търново, РС - Пловдив, АдмС - Пловдив, СРС и АССГ по прилагане на чл. 28, б. „а“ от ЗАНН за извършени от физически лица нарушения по определени в заповедта за проверката нормативни актове;

2. **Контролна проверка** на дейността на Административен съд – Варна по Заповед № КП-21-16/22.06.2021 г. на главния инспектор на ИВСС за изпълнението на препоръките, дадени с Акт за резултати от извършена комплексна планова проверка, възложена със Заповед № ПП-01-30/26.06.2018 г. на главния инспектор;

3. **Проверка на цялостната дейност** на съдиите Мария Даскалова и Ралица Андонова по Заповед № СС-22-1/18.03.2022 г. на главния инспектор на ИВСС с обхват,

включващ дейността им, свързана с движението и приключването на делата в периода 01.01.2021 г. – 20.03.2022 г.

В изпълнение на препоръката, отправена в Акта за резултатите от **тематична проверка**, председателят на съда да свика общо събрание, на проведеното на 04.03.2020 г. заседание, се обсъдиха поставените от ИВСС въпроси.

Извършената **контролна проверка** на дейността на Административен съд – Варна по Заповед № КП-21-16/22.06.2021 г. на главния инспектор на ИВСС е възложена, за да проследи изпълнението на препоръките, дадени с Акт за резултати от извършена **комплексна планова проверка** по Заповед № ПП-01-30/26.06.2018 г. на главния инспектор. Препоръките в Акта за резултати от извършената **комплексна планова проверка**, възложени за изпълнение от председателя на съда, са изпълнени, за което, с писмо изх. № ИП-0247 от 21.03.2019 г., главният инспектор е уведомен. В изпълнение на препоръки VI и VII от горесцитирания акт, председателят на съда продължи да изпраща справки за постановените съдебни актове и непостановени такива, след изтичане на едномесечния срок от обявяване на делата за решаване от съдия Мария Даскалова (ежемесечно) и съдия Ралица Андонова (на всеки три месеца), до изричната препоръка на ИВСС да бъде преустановено изпращането на горната информация (т. I.1. от Акта за резултатите от извършената **контролна проверка** по Заповед № КП-21-16/22.06.2021 г. на главния инспектор на ИВСС).

Извършената **контролна проверка** през 2021 г. приключи с акт, който след влизането му в сила и предвид отмяната на препоръка I.3. с решение от 22.06.2022 г. на главния инспектор на ИВСС, постановено по възражение на председателя на съда, съдържа три препоръки до председателя: 1) да бъде преустановено изпращането на информация за съдия Мария Даскалова и съдия Ралица Андонова; 2) да предприеме мерки съдиите да изготвят актовете си на компютър и 3) да свика общо събрание за обсъждане на констатациите и препоръките в акта. И трите препоръки са изпълнени.

Актът, въз основа на проверката на цялостната дейност на съдиите Мария Даскалова и Ралица Андонова, не съдържа препоръки към председателя на съда, а задължение да запознае с него проверяваните съдии.

II.5. СГРАДЕН ФОНД И ТЕХНИЧЕСКА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ

II.5.1. Сграден фонд

Сградата на Административен съд – Варна е част от многофункционална сграда, която се намира на ул. „Никола Вапцаров“ № 3а. Същата е въведена в експлоатация през 2008 г. с разрешително за ползване № СТ-12-1104/30.10.2008 г., като считано от 03.11.2008 г. в нея се осъществяват функциите на съда. Сградата е с РЗП 1394,65 кв. м и е разположена на три етажа, без наличието на асансьор. Съдът разполага с 4 заседателни зали, две от които са твърде малки. Сградата не е съобразена със специфичните нужди на съдебната власт, поради което и функционирането на съда по отношение на неговите правораздавателни и административни дейности е съпътствано от редица проблеми и неудобства, които дават своето отражение върху работата. Поради недостатъчно място, част от архивните дела се съхраняват в помещение,

предоставено за безвъзмездно ползване от Община Варна, извън сградата на съда. А поради обстоятелството, че съдът е ситуиран в многофункционална сграда, имотите, с които граничи, съставляват частни апартаменти, в които често се извършват шумни ремонти, пречещи на съдопроизводствената дейност на съда. Все по-често се налага да се справяме с проблеми, нехарактерни и крайно несъвместими с осъществяваната тук юрисдикция, възникващи поради аварии и наводнения в съседни апартаменти. Всяка година, с цел осъществяване на дължимата охрана на съда, ОД „Охрана – Варна“ търси от нас информация за собствениците – съседни, с каквато информация не разполагаме, защото имотите са частни. Очевидно, ситуирането на съда в тази сграда, ако в началото през 2006 г. е изглеждало правилно решение, то очевидно към 2024 г. е крайно наложително предприемането на спешни мерки. Това решение се налага не само защото следва да се осигури от формална страна дейността на съда, а има и друг – много по-важен аспект. Той се нарича АВТОРИТЕТ. Седемнадесет години след създаването на административните съдилища, този съд функционира в помещения, в които няма как да се осигури поставянето на асансьор, за да се улесни пренасянето на многотомни преписки по етажите; не е възможно да се обезпечи полагащата се съдебна охрана, поради обстоятелството, че функционира непосредствено над подземен паркинг, в който автомобилите си спират неограничен и непознат кръг от лица; няма достатъчно помещения за съдии и служители – все още има колеги от администрацията, които осъществяват дейността си в стаи без пряк достъп до слънчева светлина и въздух; няколко пъти годишно предприемаме ремонти, поради аварии в съседни имоти; има само един вход, който служи и като изход, през който понякога заедно преминават съдии, служители, страни, лишени от свобода със съответната охрана, процесуални представители, вещи лица и пр. участници в процеса или представители на фирми, които осъществяват доставки или ремонти и др. Десетки години вече, административните ръководители на съдилищата и прокуратурите в гр. Варна алармират за състоянието на всички сгради, в които осъществяват дейността си, защото този проблем е общ. Защото този проблем изисква национално решение и не само за да се подобрят условията на работа, а защото сградният фонд трябва да буди онзи първоначален респект у всеки, който прекрочва храма на Темида.

И докато проблемът със сградния фонд не намери своето окончателно и пълно решение, през последните пет години за подобряване условията на труд се извършиха следните ремонтни дейности, подобрения и преустройства:

В резултат на отправено мотивирано искане през 2019 г. за извършване на текущ ремонт (вътрешно преустройство на интериорната среда), при спазване изискванията на Правилата за планирането, осигуряването на средства и извършването на текущ ремонт на сградния фонд на съдебната власт (*приети с решение на Пленума на ВСС по протокол № 22 от 26.09.2019 г.*), с решение по протокол № 3 от 13.02.2020 г. на Пленума на Висшия съдебен съвет, бе увеличен бюджетът на Административен съд – Варна. Горното доведе до извършване през 2020 г. на преустройство на работните помещения на съдебните секретари, като се подобриха условията за работа, чрез осигуряване на достъп до чист въздух и дневна светлина.

През 2021 г. във фойето на ет. 2 в сградата на съда започна да функционира новосъздаденият кът за споделено четиво, като на разположение на съдии и служители

е предоставена професионална литература. Вярвам, че създаденото пространство за споделено четиво допринася за изграждането, със съвместни усилия във времето, на полезен и търсен от всички фонд от книги и професионални издания. Както и на място за кратък отдых за избор на полезно и добро четиво.

През 2021 г. се закупи и монтира ново оборудване за битовото помещение, разположено на ет. 2 в сградата на съда. Нововъведението осигури възможност за създаване на нормални и функционални условия за неговото използване от съдии и съдебни служители. Като продължение на подобренията, през 2021 г. и 2022 г., отново по реда на Правилата на ВСС, след мотивирано искане, подовата настилка в служба „Съдебно деловодство“ бе подменена с нова, като се извърши и освежаване на стените на помещението. През 2023 г. се закупи и монтира климатична система за нуждите на съдии и служители, работещи в помещенията на втория етаж. Също така се извърши преустройство на помещение, намиращо се на ет. 3, в резултат на което се обособи работен кабинет за част от съдебните помощници. Като последица от настъпили аварии, за които споменах по-горе, се извършиха текущи ремонти на две от съдебните зали и на фойето на третия етаж. Единствено и само в резултат на неспиращите дейности по подобряване на трудовата среда, съдиите и съдебните служители успяват в условията, в които работят, да предоставят качество и срочност при изпълнение на служебните си задължения.

Няма да се спирам подробно на всички действия, които предприех в мандата си, за да съм съпричастна с всички усилия, които ръководителите на съдебните органи в гр. Варна в продължение на повече от 30 г. са отдавали и продължават да го правят. Ще отбележа само, че на 31.07.2019 г. в Административен съд – Варна организирах работна среща с участието на председателя на Върховния административен съд на РБ - г-н Георги Чолаков, зам.-председателя на Върховния административен съд на РБ - г-жа Мариника Чернева, председателите на Апелативен съд – Варна- г-жа Ванухи Аракелян, Окръжен съд – Варна - г-н Марин Маринов, Районен съд – Варна- г-жа Ерна Якова, апелативния прокурор на Апелативна прокуратура, и.ф. окръжен прокурор на Окръжна прокуратура – Варна и и.ф. районен прокурор на Районна прокуратура – Варна - г-н Красимир Конов. Беше взето решение да се извършат съответните проучвания, относими към изграждането на нова съдебна палата, в която всички съдебни органи да осъществяват дейността си. В резултат на срещата, на 05.08.2019 г. бе изпратено писмо, подписано от всички административни ръководители на органите на съдебната власт в гр. Варна, до Комисия „Управление на собствеността“ при ВСС, с мотивирано искане за съдействие. В период от шест месеца бяха извършвани действия по проучване собствеността или правата на управление в УПИ I-451 в кв. 27 по плана на 26 м.р. в гр. Варна. Със Заповед № 238/16.04.2020 г. Кметът на Община Варна разреши изработване на проект за ПУП-ПРЗ. В резултат беше сключен договор с изпълнител за проектиране на урегулиране на имота по реда на ЗУТ и разделянето му на два новообособени самостоятелни поземлени имоти по реда на ЗКИР. Към настоящия момент, въз основа на решение на Пленума на ВСС от 19.10.2023 г., е сключен договор и е възложено на външен изпълнител предоставянето на консултантска услуга, във връзка с подготовката на обществената поръчка за избор на изпълнител на проектиране/градоустройство, инвестиционно проектиране, инженеринг и авторски

надзор на обект“ Нова съдебна сграда в УПИ XXVIII за „обществено и делово обслужване“ в кв. 27 гр. Варна.

В хода на целия гореизложен процес, поддържам знание и информираност за фазите, в които се изпълняват процедурите, съответно винаги, когато е нужно съм контактувала с ръководителите на съдебните органи в гр. Варна, като именно тази съвместна дейност, считам че е източник на работещи решения, които ще допринесат до резултат, съставляващ изграждането на Съдебна палата в града.

II.5.2. Техническа обезпеченост. Програмни продукти

Съдът разполага с необходимата компютърна и офис техника за осъществяване на работните процеси. Поетапно се извършва закупуване на съвременно техническо оборудване, с цел подмяна на компютърни конфигурации и периферни устройства с по-ниски технически характеристики или такива, неподлежащи на ремонт.

Съдебните зали са оборудвани със звукозаписна апаратура и озвучителна система.

За подобряване работата в мрежова среда през 2022 г. изцяло е подменено наличното комуникационно оборудване. Така се постигна по-бърз и сигурен достъп от отделните работни места до ресурсите в локалната компютърна мрежа и до глобалната мрежа – интернет. В допълнение и с цел защита от неоторизиран достъп до информационните активи на съда, е инсталирана нова защитна стена (firewall) от по-висок клас.

През 2022 г., в резултат на проект на Националния институт на правосъдието „Съвременна учебна среда за съдии, прокурори, следователи и други представители на професионалната общност“, финансиран по програма „Правосъдие“ на Норвежкия финансов механизъм 2014-2021 г., в Административен съд – Варна е изградено „споделено пространство за обучение“, с предоставено техническо оборудване и съответния софтуер. Оборудването е монтирано в съдебна зала № 4. Освен проведените обучения по проекта, оборудването активно се използва за вътрешни обучения, като например за запознаване и работа с ЕДИС.

Активно се използва и инсталираната в съдебна зала № 3 система за видеоконференции, за провеждането на открити съдебни заседания чрез видеоконференция между Административен съд – Варна и местата за лишаване от свобода: затворите в гр. Варна, гр. Бургас, гр. София, гр. Ловеч, гр. Стара Загора и гр. Пловдив.

През 2022 г. Административен съд – Варна се включи в дейностите по изпълнение на проект на Висшия съдебен съвет „Разработка, внедряване, тестване и въвеждане в експлоатация на софтуер за ускорено създаване и възпроизвеждане на актове и други документи чрез диктовка и автоматично конвертиране на гласов запис в текст (voice-to-text) и съпътстващи системи за обработка“. Участие взеха съдии и съдебни помощници, които създадоха аудиозаписи на поставени от съда актове с обща продължителност много над изискуемата по проекта, което беше високо оценено от ръководния екип по проекта от страна на ВСС. В резултат на горното, през 2023 г. съдиите и съдебните секретари преминаха обучения за работа с програмата.

В съда са внедрени и се използват следните програмни продукти:

1. Единна деловодна информационна система (ЕДИС), интегрирана с Единния портал за електронно управление и оттам с официалната уеб страница на съда
2. EVENTIS - информационна система за управление на административния документооборот
3. САС „Съдебно деловодство“ – система за управление на съдебните дела (деловодна програма);
4. АПИС – правно-информационна система;
5. ПП „Аладин“ – програмен продукт за работна заплата и подсистема „Личен състав“ и „Отпуски“;
6. ПП „Конто“ – счетоводен софтуерен продукт;
7. Speech Lab 2.0 Desktop – преобразува в естествен говор всеки компютърен текст;
8. Voice – to – text – създава и възпроизвежда актове чрез диктовка
9. Централизирана система за разпределение на делата на случаен принцип (ЦСРД);
10. Система за изчисляване на натовареността на съдиите (СИНС);
11. ESET – антивирусен софтуер.

В бъдеще следва да се продължи дейността по обезпечаване на необходимите за работата софтуерни и хардуерни продукти – чрез извършване на текущ анализ и последващо закупуване на същите.

II.6. МЕДИЙНА ПОЛИТИКА И КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ

Повишаването на общественото доверие, безспорно е свързано с осигуряването на условия за информираност на гражданите за дейността на съда и с прозрачността в неговата работа. Превръщането на правото във върховен регулатор на съвременните общества е основополагащ принцип на тяхното съществуване. Дебатът за реформата в съдебната система у нас несъмнено попада в списъка на онези най-значими социални въпроси, върху които през последните години често се фокусира изострен обществен интерес. Интересът на гражданското общество към хода на реформата в съдебната система е базиран на централното място, което заема правото в съвременния свят и от разбирането, че съдът се ръководи от факта, че е тази институция, която в най-голяма степен е натоварена с отговорността да защитава общия интерес. В активната си позиция за повишаване на общественото доверие, Административен съд – Варна е подложен на изпитание, поради наложилото се гражданско недоверие към законодателните органи в страната ни и ефективността на предприеманите реформи в съдебната система. Затова нашите усилия са насочени и трябва да продължат да се развиват в посока на отворена, позитивна и своевременна комуникация с гражданите и медиите; за повече обществено доверие в професионалната и личната почтеност на съдиите и служителите от съда, за нашата ежедневна връзка с гражданите. Нужно е усъвършенстване политиката за ефективно, предвидимо, безпристрастно и справедливо правораздаване, чрез приложението на нови информационни и комуникационни

технологии и продукти. На партньорство с образователни институции и граждански организации, с цел подобряване прозрачността и доверието в работата на съда.

Вярвам, че за да изграждаме добрия образ на съдебната власт, ключов фактор за баланса в работата ни с медиите и обществеността е коректно и точно изчитане на границата между откритост и достъп до информация от една страна и спецификата на работа в отделните звена на съдебната власт, като се спазват законовите изисквания за контрол над информацията и за защита на личните данни.

Съзнавайки важното място на информационните технологии, ръководството на Административен съд - Варна поддържа актуална интернет страница с разнообразна и полезна за потребителите информация. За по-пълно информационно осведомяване на обществеността за нашата работата, през 2020 г. бе открит профил на съда във Facebook и в Twitter, канал в YouTube, които служат за популяризиране работата и инициативите на съда в социалните мрежи.

На гражданите е дадена възможност да отправят своите въпроси към ръководството на съда и да поставят проблеми, свързани с работата му, като ги предоставят в писмен вид в специално поставената на входа на съда пощенска кутия за сигнали и оплаквания, на които своевременно да се отговаря. Към настоящия момент не са постъпили такива.

В началото на 2021 г. бе изработена нова Медийна стратегия на Административен съд – Варна, в която основните приоритети в работата на съда са ясно очертани, като в резултат отразяването на нашата работа в медийното пространство през последните години определено се повиши в позитивен план. За нас е ясно, че общественото доверие в съдебната система не се определя само от начина, по който функционират съдилищата, но и от начина, по който съдебната система води своята комуникационна политика. Административен съд - Варна се ръководи от принципите на откритост и активност на комуникацията, като усилията ни са насочени към дейности за постепенна позитивна промяна нагласите на обществото към процесите в органите на съдебната власт, чрез прякото ни и активно участие в обществения дебат по теми, свързани с дейността на съда, чрез осъществяване на образователни и социални проекти, чрез водене на последователна и активна медийна политика, насочена към преодоляване на обществената криза в доверието към съда. Работим с ясното разбиране, че успехът в тази насока може да бъде постигнат само с дългосрочна и целенасочена работа. Постоянното и коректно взаимодействие на служителя „ Връзки с обществеността“ с представителите на средствата за масова информация спомага за формирането на обективна обществена представа за съда като институция, натоварена с отговорността да регулира обществените отношения, чрез ефективно прилагане на законовите норми. В работата си се стремим да бъдат опровергавани твърденията за недостъпност на правораздавателната система, да създаваме условия за по-точно представяне спецификата на работа в съдилищата. Предизвикателство в работата ни с медиите и обществеността бе 2020 г., поради наложената извънредна епидемична обстановка в страната. Усилията ни бяха насочени към продължаване политиката на прозрачност в нашата работа, която беше изцяло съобразена и реализирана в рамките на епидемичната обстановка и ограничителните мерки на извънредната епидемична обстановка. Цялостната организация на достъпа на

граждани в сградата на съда бе създадена с мои заповеди, в които се указваха реда, начина, обема и темпа на едновременен достъп на страните по дела, адвокатите до адвокатската стая, журналистите и гражданите в съда. В съда беше специално технически оборудвана зала с екрани и възможност за проследяване на дела от обществен интерес от журналисти и граждани, при спазване на противоепидемичните мерки. Реалностите изискваха настройка в онлайн режим на всички послания, с които съдът информираше обществото за своята работа.

Приоритет в комуникационната ни стратегия е точното и обективно отразяване дейността на съда и разширяване контактите с младите хора, като за целта през последните години отчитаме по-активно включване както на ръководството на съда, така и на съдиите в образователните програми и проекти. Работим с убеждението, че за да се радва съдът на висок обществен престиж, е важно да продължи дейността си по програми и мерки, които издигат и обогатяват правната култура на различни слоеве от населението и най-вече на младите хора. Административен съд – Варна за седма поредна учебна година активно работи по Образователна програма на ВСС „Съдебната власт - информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури”. През последните 5 години в работата си по Образователната програма се включиха освен мен още 13 съдии, както и съдебни служители – съдебният администратор и завеждащите служби „Съдебно деловодство и регистратура“ и „Съдебни секретари и архив“. Разшири се както обхватът на темите и формите на участие, така и на учебните заведения – Варненска търговска гимназия „Георги С. Раковски“, СОУ „Димчо Дебелянов“, Средно училище „Св. Кл. Охридски“ – гр. Аксаково, Математическа гимназия и СУЕО „А. С. Пушкин“. Ежегодно над 150 ученика от 11-тите класове от училищата преминават обучителния курс по Образователната програма, който включва както лекции на съдии от Административен съд – Варна пред младите хора, така и посещения на съдебни заседания и обсъждане на административни дела; провеждане на конкурси за есета; участие в срещи с представители на различни юридически професии; симулативни съдебни процеси и др. През 2020 г., съобразявайки се с обявената епидемична обстановка в страната, проведохме в онлайн среда лекциите с младите хора и с помощта на ученици от 11-ти клас от ВТГ „Г.С.Раковски“ изработихме кратък филм, който презентираше работата в съда и направи виртуална разходка в Административен съд – Варна. Филмът беше разпространен чрез YouTube канала на съда, интернет страницата ни и социалните мрежи. Планирането и изпълнението на образователни програми за ученици и студенти е ключов приоритет в комуникационната политика на Административен съд – Варна и през следващите 5 години.

Важен акцент в работата на съда с младите хора е и сътрудничеството ни с Икономически университет – Варна, с който, както споменах в началото, през 2019 г. бе подписан нов договор за сътрудничество, по който работим и до момента. Договорът регламентира съвместната ни работа по Програма „Административно правораздаване – обучение в практиката“. В рамките на договора бяха проведени поредица от съвместни научни конференции и кръгли маси, срещи – дискусии, лекции на съдии пред студенти, посещение на студенти на заседания на административни дела и обсъждане на делата

със съдията-докладчик, симулативен конкурс за съдебен секретар и съдебен деловодител.

През 2022 г., когато Административен съд – Варна отбеляза със специална програма 15-годишнината от своето създаване, съдии от Административен съд – Варна изнесоха пред студенти от ИУ-Варна серия от лекции под надслов „15 години правораздаване по АПК“.

Съвместно с ръководството на катедра „Правни науки“ към Университета, проведохме Национална кръгла маса на тема „15 години административно правораздаване в България - проблеми и перспективи“, като докладите от събитието бяха издадени в специален сборник.

Сложихме началото и на провеждането на събития под надслов „Живите книги“, в които пенсионирани съдии и служители от Административен съд – Варна разказват за своите лични преживявания от работата си в съда пред студенти от специалност „Съдебна администрация“ при ИУ-Варна.

Изложба от банери, включваща снимки от събития от началото на създаването на съда, бе изложена както в сградата на съда, така и в библиотеката на ИУ – Варна.

Специално направен филм за съвместната ни работата бе излъчен на Тържественото честване на 15-годишнината от създаването на административните съдилища в РБългария, което се проведе в Конферентната зала на хотел „Адмирал“, КК „Златни пясъци“ и бе съвместна организация на ВАС и Административен съд – Варна. Честването бе своеобразна кулминация в програмата по отбелязване на 15-годишнината от създаването на административните съдилища в България.

Превърна се в традиция в Деня на отворените врати да се поставя началото на работата по Образователната програма през поредната учебна година. Този ден за 4-та поредна година се провежда в съда на 25 октомври. На тази дата в цяла Европа се чества Европейският ден за гражданско правосъдие, като избирането на този ден е съвместна инициатива на Съвета на Европа и Европейската комисия. В рамките на инициативата на ВСС Председателят на съда и съдии се срещат със студенти и с ученици, с които работим по Образователната програма. По време на срещата младите хора биват запознати с възможностите за предоставяне на съдебно – административни услуги, спецификата на работа на магистратите, с функциите на Административен съд - Варна, правилата за посещение в съда и за присъствие в съдебна зала, видовете разглеждани дела. В рамките на Деня на отворените врати гражданите разглеждат съдебните зали и службите, срещат се със съдебни служители. В този ден сме подготвяли и изнасяли симулативни учебни процеси. В Деня на отворените врати, както и в Образователната програма по наша покана са участвали и прокурор, вещо лице, адвокат, юрисконсулти от Митница – Варна и от ОДОП при ЦУ на НАП – Варна, гл. юрисконсулт на ОД на МВР – Варна. Те разясниха каква е спецификата на тяхната работа, какви са предизвикателствата пред тях и каква е ролята им в съдебните процеси. Подготовката и реализацията на тези симулативни съдебни процеси, както и срещата с юристите, спомогна за повишаване откритостта и доверието към институциите през призмата на правните професии, чрез запознаване на подрастващите с работата им. През периода на извънредната епидемична обстановка изготвихме и излъчихме в Деня на отворените врати видеообръщение на Председателя на съда към

гражданите, което бе качено в YouTube, на интернет страницата на съда и в социалните мрежи.

Работата на Административен съд – Варна с младите хора включва и Проекта „Студентски практики“. В периода от 2019 г. до 2023 г. съдът работи като обучаваща организация и по двете фази – фаза I и фаза II. Проектът има за цел подпомогне придобиването и усъвършенстването на практически умения на студентите, в съответствие с потребностите на пазара на труда. Договори за сътрудничество, при провеждане на практическо обучение със студенти от висшите училища, бяха сключени по двете фази с Великотърновски университет „Св.св. Кирил и Методий“; Технически университет - Варна; Икономически университет - Варна, Бургаски свободен университет и Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, СУ „Климент Охридски“. Дванадесет ментори от Административен съд – Варна участваха в двете фази на програмата.

Отчитайки значението на работата на съда с неправителствения сектор, Административен съд – Варна в партньорство със Сдружение „Младежки алианс – Варна“ работи в продължение на година и половина по програмата „Гражданско наблюдение на съда“, Проект „Партньорство между НПО и съд – за ефективност и граждански контрол в административното правораздаване“. В рамките на проекта бяха разработени и отпечатани в книжен формат две методики – Методика за прилагане на програма „Гражданско наблюдение на съда“ и Методика за набиране и анализ на статистически данни по програмата.

С цел повишаване нивото на информираност на съдиите от Административен съд – Варна за работата на съдилищата и техните колеги в ЕС, продължихме дейността си и по Програмата за обмен на Европейската мрежа за съдебно обучение. По тази програма осъществихме взаимен обмен със съдии от Германия, Франция, Испания, Литва, Италия. По Проект „Установяване на балансирано разпределение на натовареността в съдебната система в България“ на посещение в съда бяха от Върховния съд на Словения, Министерство на правосъдието на Хърватия, Административен съд от Латвия, експерт по съдебната реформа от Хърватия, експерти по статистика и анализи от България, водени от отговорния ръководител на проекта Емануел Барон от Европейската комисия за ефективност на правосъдието. Времевият период на изпълнение на проекта е 18 месеца – от 16 ноември 2022 г. до 15 май 2024 г. Географският му обхват е България, целевата група са: ВСС, съдии, следователи и прокурори, служители в съда. Бенефициенти на проекта са Министерство на правосъдието на РБългария и описаната целева група. Основна цел на проекта, в който участвам и аз, е да се подобри системата за натовареност на обединената информационна система на съдилищата.

Изложените положителни практики и работата ни по програмите за обмен и с образователна насоченост към младите хора са подробно отразени чрез прессъобщения до медиите за всяко едно събитие и изнесена лекция. Така, освен прессъобщенията по делата с обществен интерес, до медиите и обществеността достига информация с положителен знак за дейността на съда извън съдебните зали и правораздаването.

През годините се превърна в традиция провеждането на Великденски и Коледни благотворителни базари в съда със съдействието на неправителствени организации.

Административен съд – Варна се включи и в Благотворителната кампания на Сдружение "Аз вярвам и помагам", като подпомогна със събраните средства закупуването на линейка и медицинско оборудване.

Работата на съда в посока откритост, ангажираност в публичното пространство, повишаване доверието на обществото и на неговата информираност за дейността на съда, със съзнанието за особената роля на правосъдието в българската социална действителност, ще продължи. Постоянното и коректно взаимодействие с представителите на средствата за масова информация е фактор, който ще спомогне за формирането на обективна обществена представа за съда, като институция наотварена с отговорността да регулира обществените отношения, чрез ефективно прилагане на законовите норми.

II.7. ЕЛЕКТРОННО ПРАВОСЪДИЕ

От създаването на Административен съд – Варна през 2007 г. до настоящия момент, за изпълнение на служебните си задължения сме прилагали добри практики за работа в електронна среда. Много преди влизане в сила на нормативните разпоредби относно електронното правосъдие чрез различни софтуерни приложения, сме извършвали действия, които могат да бъдат разглеждани като елемент или първи стъпки към електронно правосъдие – например поддръжката чрез съдебно-деловодната система на съда на електронна папка на делата, в която се съхраняват сканирани изображения на постъпилите документи, съдебни актове и протоколи от открити съдебни заседания в електронен вид; осъществяване електронен обмен на данни със системите на други органи на съдебната власт, публикуване в интернет страницата на съда на информацията относно съдебните производства.

През 2021 г., във връзка с измененията в Закона за съдебната власт, предприехме необходимите действия, за да изпълним изискванията по чл. 360ж от с.з., още с влизане в сила на разпоредбата на 01.07.2021 г.:

1. Осигурихме необходимото допълнително техническо оборудване и софтуерни продукти за обезпечаване процеса по снемане електронен образ на документите – изявления и актове, подавани до съда на хартиен носител – в пълен обхват, включително представените административни преписки, както и внесените от страните в открити заседания документи, а също постъпилите във връзка с обжалване първоинстанционни дела и т. н., във вид и по начин, които позволяват възпроизвеждането им.

2. Разработчикът на съдебно-деловодната система, използвана в съда към онзи момент, надгради софтуера като осигури функционалности за подписване на документи с електронен подпис, както и възможност за съхраняване на електронно подписаните документи в електронната папка на съответното дело.

3. Предприехме действия по издаване квалифицирани удостоверения за електронен подпис на всички съдебни деловодители и секретари, с цел удостоверяване пълното и точно съответствие на снетия електронен образ със снемания оригинал, чрез подписване на електронните образи с квалифициран електронен подпис от съответния служител. Извън горното бих искала да отбележа, че всички действия по издаване,

подновяване и прекратяване на квалифицирани удостоверения за квалифициран електронен подпис на съдии и съдебни служители се документират във водения от съда електронен регистър по чл. 20, ал. 1 от Правилника за вътрешния ред за използването на електронен подпис и електронна идентификация от органите на съдебната власт (обнародван в Държавен вестник, бр. 32 от 21.04.2017 г.).

4. Проведохме обучение на съдебните служители за работа с техническото оборудване и софтуерните приложения, включително за подписване на документи с електронен подпис.

5. Създадохме необходимата организация за своевременно сканиране на постъпилите в съда документи на хартия, подписването на електронния им образ с електронен подпис и съхраняването им в съдебно-деловодната система на съда.

Тук следва да акцентирам на факта, че от м. ноември 2019 г. до настоящия момент Административен съд – Варна осъществява електронен трансфер на данни към Единния портал за електронно правосъдие (ЕПЕП), като нашия съд е един от пилотните административни съдилища за внедряване на тази електронна комуникация. От самото стартиране на електронния обмен с Единния портал през 2019 г., в Административен съд – Варна се прилагат мерки, които гарантират изпращане от деловодната система на съда към ЕПЕП на актуални данни за делата, включително файлове, съдържащи електронен образ на документите, съдебните актове и протоколите от откритите съдебни заседания, вследствие на което тази информация е налична както в публичната част на портала, така и за регистрирани потребители с изрично дадено от съда разрешение за достъп до пълната информация по конкретни дела.

В изпълнение разпоредбите на чл. 64 от ЗСВ и чл. 142а от АПК съдебните актове и протоколите от проведените открити съдебни заседания със заличени лични данни са публично достъпни и в интернет страницата на съда, като извеждането им и прегледа на съдържанието им се осъществява чрез предоставена от Висшия съдебен съвет уеб услуга на Единния портал.

Съгласно чл. 360г от ЗСВ и в съответствие с чл. 14, ал. 1 от Наредба № 6 от 03.08.2017 г. за извършване на процесуални действия и удостоверителни изявления в електронна форма, приета с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет, от м. ноември 2019 г. Административен съд – Варна поддържа интернет страница на съда с адрес в домейна justice.bg. Създаването и актуализирането на информацията в интернет страницата се осъществява от оторизирани служители на съда, чрез централизирана системата за управление на съдържанието, разработена по проект на Висшия съдебен съвет. Използвайки предоставения софтуерен инструмент в интернет страницата регулярно се публикува актуална информация за съда, както с оглед спазване на нормативните изискванията на чл. 360д от ЗСВ, така и за да бъдем полезни на гражданите и да отговорим на потребностите на обществото за публичност и прозрачност в работата ни като орган на съдебната власт.

По налични данни към началото на м. август 2023 г., в интернет страницата на Административен съд – Варна са извършени над 89 000 (осемдесет и девет хиляди) посещения или 66 посещения среднодневно, което е показател за обществен интерес към публикуваната информация.

Отново на осн. чл. 14, ал. 1, т. 1 от посочената по-горе Наредба № 6, от м. август 2022 г. електронната кореспонденция с Административен съд – Варна се осъществява чрез електронни пощенски кутии, създадени от Висшия съдебен съвет, с адреси в домейн justice.bg. Предприехме тази стъпка, за да спазим изискванията на нормативната уредба, но и с цел повишаване сигурността на електронния документооборот, чрез използване на комуникационни канали, които са изцяло под контрола и управлението на органите на съдебната власт. Това е един от начините да се намали риска от нерегламентиран достъп на трети лица (извън съдебната система) до документи и данни, които се разменят със съда по електронна поща.

От 01.07.2022 г. в Административен съд – Варна се осъществява електронен трансфер от съдебно-деловодната система на съда към Единния публичен регистър на отводите (ЕПРО) на данни за съдебните актове, с които съдиите-докладчици или членовете на съдебния състав се отвеждат от разглеждане на конкретно съдебно производство. Така реализирана електронно комуникацията осигурява актуална информация в публичния регистър за отводите/самоотводите на съдии от Административен съд – Варна, без да се изисква от съдебните служители да въвеждат едни и същи данни в две различни системи.

В началото на 2023 г. Административен съд – Варна беше определен за пилотен съд за въвеждане на Единната деловодна информационна система (ЕДИС), като водеща съдебно-деловодна система на съда. След извършения процес по миграция на данни от старата деловодна система, от 18.04.2023 г. всички съдии и съдебни служители са регистрирани като потребители на ЕДИС и използват вградените в нея функционалности за изпълнение на служебните си задължения. От самото стартиране на работата с ЕДИС беше активиран електронния обмен с Централизираната система за случайно разпределение на делата, а от 28.12.2023 г. и електронният трансфер към Единния портал за електронно правосъдие на информацията относно съдебните производства, се осъществява от комуникационна компонента на ЕДИС. Както при всяко ново начало и работата с ЕДИС създаде затруднения, все още макар и по-рядко възникват различни казуси и проблеми, но в сътрудничество с колегите от Върховния административен съд и с екипа на фирмата - разработчик поетапно се отстраняват установените несъответствия и програмни грешки, разширява се функционалният обхват на системата, добавят се нови модули. Съдии и съдебни служители от Административен съд – Варна участват под различна форма в дейностите по анализ на работните процеси в административните съдилища, както и при определяне на функционалните изисквания към ЕДИС. Представители на Върховния административен съд и на други административни съдилища, както и експерти от фирмата-разработчик на ЕДИС, са посещавали нашия съд за обсъждане на различни теми, във връзка с развитието на системата.

Въпреки богатия набор от функционалности и лесната работа със старата деловодна система, независимото от добрата ѝ поддръжка през годините, смятам, че преминаването към ЕДИС като централизирана и единна система е полезно и ще доведе до унифициране на работните процеси и уеднаквяване на практиката по администриране на делата в административните съдилища. Отделно от това ще позволи

намаляване на разходите за въвеждане на съвременни ИТ решения, които пък от своя страна ще допринесат за по-висока ефективност в работата ни.

От началото на 2024 г. в Административен съд – Варна въведохме в експлоатация система EVENTIS, предназначена за регистриране, обработка и съхраняване на входящата и изходяща кореспонденция на съда като обща администрация, както и на вътрешно-административните документи. В ход са дейностите по активиране на електронен междуведомствен обмен на документи с други администрации чрез системата EVENTIS, както и интегрирането ѝ със Системата за сигурно електронно връчване на Министерство на електронното управление (ССЕВ). Крайните цели, които си поставяме с въвеждане на EVENTIS, са от една страна да оптимизираме дейностите по създаване, регистриране, получаване и изпращане на входящи и изходящи документи, както и тези по съгласуване и утвърждаване на вътрешно-административни документи и от друга страна – да минимизираме движението на вътрешно-административните документи „на хартия“, като ги заменим с електронно подписани такива и ги насочваме по електронен път към съответните съдии и съдебни служители за сведение или изпълнение – през интерфейса на системата. Постигането на тези цели би довело до намаляване на пощенските разходи за обслужване на входящата и изходяща кореспонденция, до намаляване на времето за получаване и изпращане на документи и за уведомяване на съдиите и съдебните служители за издадени или утвърдени вътрешно-административни документи.

През последните години по различни проекти на Висшия съдебен съвет и Министерство на правосъдието Административен съд – Варна получи достъп до няколко нови централизирани софтуерни системи и ни беше предоставено съвременно техническо оборудване за работа с тях. Без да навлизам в детайли, ще спомена системата за видеоконференции, която осигурява възможност за провеждане на открити съдебни заседания в електронна среда, но е максимално близка до обичайната, без използваната технология да нарушава нормалния съдебен процес. В условията на пандемия тази система позволи разглеждането на съдебни дела да се извършва без забавяне, въпреки въведените в национален мащаб протиепидемични мерки и ограничения.

Допълнителен аргумент за необходимостта от активиране на новите функционалности на ЕПЕП и за административните съдилища е наблюдаваната в последните години трайна тенденция за увеличаване броя на документите във връзка с административните производства, които са подадени пред съда по електронен път. През 2023 г. от общо постъпилите в Административен съд – Варна 18599 бр. входящи документи, подадените по електронна поща са 4493 бр., а през ССЕВ – 1066 бр. документи, т. е. 29,89% (почти 30%) от подадените в съда документи са постъпили по електронен път. През 2022 г. от общо 19337 бр. постъпили входящи документи, 4782 са подадени по електронна поща и 597 през ССЕВ, т. е. 27,83% от постъпилите през годината документи са подадени по електронен път.

В последните години се констатира и нарастващ интерес за достъп до информация за делата през Единния портал за електронно правосъдие. От периода 2021 г. – 2023 г., в Административен съд – Варна са подадени над 3000 (три хиляди)

заявления от страни или техни процесуални представители за достъп през ЕПЕП до едно или повече съдебни дела.

Често използвана услуга е и преводът на суми по сметките на Административен съд – Варна чрез ПОС-терминалите, инсталирани във фронт-офиса на съда. В периода 2021 г. – 2023 г. са извършени 2 900 бр. транзакции.

Без да правя анализ на причините, изведените по-горе данни красноречиво сочат на идвода, че все повече граждани, организации и административни органи използват електронна комуникация в хода на съдебните производства. Осигуряването на възможност за подаване на електронни документи пред административните съдилища и превода на суми по сметките на съда онлайн през интерфейса на Единния портал, не само ще предостави на гражданите по-лесен и удобен начин за достъп до правосъдие, но ще е още една стъпка в посока електронно правосъдие.

Освен разширяване обхвата на електронната комуникация с ЕПЕП, смятам че е необходимо за административните съдилища в ЕДИС да бъде надграден електронния обмен с ЕИСС. През 2023 г. бяха проведени интеграционни тестове за проверка движението на дела по електронен път между деловодните системи на Районен съд – Варна и Административен съд – Варна. Осигуряването на този обмен би било изключително полезно, тъй като ще доведе до намаляване натоварването във фронт-офисите на административните съдилища, поради отпадане на необходимостта от сканиране на първоинстанционните производства, постъпили от районните съдилища. Освен това, наличието в електронен вид на съдебните актове на първоинстанционните районни съдилища, ще улесни изготвяне на актовете по съответните касационни производства.

По-горе в изложението си посочих, че все по-голям брой документи във връзка с административните производства се подават пред съда чрез Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ). В заключение и въз основа на казаното по-горе се налага изводът, че осъществяването на електронно правосъдие в неговата цялост е достижима цел, но към настоящия момент процесът по въвеждането му е незавършен. Необходимо е започване на работа на всички системи и комуникационни компонентни в продуктивна среда, във взаимна обвързаност и с осигурена пълна оперативна съвместимост, за да се обезпечи движението на делата между различните съдебни инстанции изцяло в електронен вид. Убедена съм, че при наличие на воля и ресурси, ще бъде намерен начин за преодоляване на всички препятствия и трудности.

III. НАБЕЛЯЗВАНЕ НА ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВАРНА И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ

Като стратегически цели в работата на Председателя на Административен съд – Варна и мерки за постигането им поставям:

1. Качествено административно правосъдие

Основни компоненти, които изпълват съдържанието на думата „качествено“ в конкретния случай възприемам, че са: 1/ съдопроизводствени действия и съдебни

актове, извършени и постановени в законоустановените срокове; 2/ потвърдени съдебни актове от касационната инстанция. Съвкупността от тези компоненти съставлява високото качество на съдопроизводствената дейност. Гарантирането му от своя страна предполага поредица от мерки, които са свързани както с организацията на работа, така и със самоподготовката на съдиите и осигуряването на ергономични условия на работа за целта, а именно:

- периодичен преглед и анализ на създадената вътрешна организация и администриране на работата;
- оптимизиране на работните процеси и процедури, ако се установи, че някои/и от тях възпрепятства/т или затруднява/т дейността на съдиите и администрацията;
- проучване и анализ на добри практики в други органи на съдебната власт и (при преценка) въвеждането им в дейността на Административен съд - Варна;
- самообучение и/или провеждане на обучения с цел постоянно подобряване професионалната квалификация на магистратите и съдебните служители;
- постоянен мониторинг на сроковете, в които се извършва съдопроизводството и се постановяват актовете. Съответно – даване на указания на съдията, в случай на забава;
- периодичен анализ и оценка на причините за забава на делата;
- ангажимент на председателите на тричленни състави за дисциплинирането на процеса;
- наблюдение върху качеството на постановените съдебни актове;
- еднакво прилагане на закона и стремеж към уеднаквяване на практиката в съда.

2. Ефективно, отговорно и прозрачно управление на съда

В българската съдебна система ясно е регламентирана дейността по управление на органите на съдебната власт. Безспорно става въпрос за една конвенционална система, в която административните ръководители разполагат с ограничена от регламентацията оперативна самостоятелност и в болшинството от случаите действат в условията на обвързана компетентност – от ВСС, от общите събрания, от председателя на Върховния административен съд. В частта, в която разполагат с оперативна самостоятелност за ефективно, отговорно и прозрачно управление, могат да вземат следните мерки за постигане на тази стратегическа цел:

- планиране, организиране, координиране и контрол върху дейността по управление на човешките ресурси;
- привличане и задържане, чрез мотивиране на необходимите за съответната длъжност квалифицирани служители;
- оптимално използване на наличните човешки, финансови, технологични, информационни и др. ресурси;
- ангажиране на служителите и съдиите с целите и репутационните интереси на Административен съд – Варна;
- прилагане на принципа за случайно разпределение на делата, чрез използването на специализирания програмен продукт, определен от ВСС;

- прозрачност на действията на разпределящия съдия, чрез съхраняването на архив и отпечатване на протокол за разпределяне на всяко дело, съответно прилагането на протокола по делото, за да е видим от всички участници в процеса;
- планиране, вземане на управленски решения и изготвяне на програмно ориентиран бюджет въз основа на надеждна и навременна статистическа информация;
- разработване на бюджетни прогнози, които обезпечават изпълнението на стратегическите цели;
- използване на статистическите данни за измерване на свършената работа;
- периодичен преглед и анализ на ефективността на въведената система за финансово управление и контрол;
- актуализация на вътрешните правила и процедури;
- компетентно, обективно и качествено обслужване на гражданите, организациите и страните от съдебната администрация.

3. Повишаване доверието на обществото в работата на съда

Тази цел инкорпорира на първо място поддържането на ефективни работни отношения с всички лица, институции и организации, които взаимодействат със съда, също и с другите органи на съдебната власт, органите на местната власт или на държавната власт по места. На второ, но не по важност, място е необходимостта от оптимизиране комуникацията с обществеността, чрез своевременно предоставяне на актуална информация за дейността на съда. Мерките за постигане на тази стратегическа цел са следните:

- навременна връзка с медиите и анализ на техните очаквания за начина и вида на получаване на информация по делата и за работата на Административен съд – Варна, съответно извършване на преценка за възможността от съобразяването им;
- периодичен анализ на публикации и национални изследвания, свързани с работата на съдилищата с медиите;
- проучване и използване на добрите практики;
- своевременно актуализиране на интернет страницата на съда;
- участия в обучения за работа с медиите на служител „Връзки с обществеността“;
- информиране на обществеността за конкретни инициативи на съда, добри практики, програми и проекти, насочени към подобряване достъпа до съдебна информация;
- продължаване на инициативите, които популяризират работата на съда - Ден на отворените врати, разгръщане на работата по Образователна програма „Съдебна власт, информиран избор и гражданско доверие. Отварени съдилища и прокуратури.“, чрез участието на повече магистрати от съда, като лектори.
- продължаване практиката на съда за обучение на студенти, като стажанти и на ученици, както и съвместно провеждане на практико-научни форуми с правна насоченост;
- провеждане на срещи и обучения на съдиите на местно, регионално, национално и европейско равнище. Продължаване на съвместния обмен със съдии от страни, членки на ЕС.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

Кандидатирам се за втори мандат за Председател на Административен съд – Варна, водена от увереността, че съм ръководител с опит и знания, който има капацитета да доведе до успешен край поставените цели и задачи, заложи в Концепцията ми. Поставих акцент в изложението си на дейностите, предприети в изпълнение на правомощията и задълженията ми, регламентирани в разпоредбата на чл.93 от ЗСВ, в първия ми мандат като административен ръководител. Съдържанието на Концепцията в тази част е ситуационно отражение на статистически данни. Същевременно съм изложила съдържателния обхват на дейностите, които предстои да бъдат извършени в изпълнение на вече започнали процедури или такива, каквито следва да бъдат планирани, както и моето разбиране за добрите практики, които сме установили и които възнамерявам да следвам и занапред, ако бъда избрана за Председател на Административен съд – Варна. Управленският ми опит ми показва, че консултативният стил на ръководство е правилният и успешен път към постигането на добър микроклимат и вземането на успешни решения в работния процес. Той ни предоставя възможност да обменяме познания и идеи, не само защото, както е казал римският поет Тит Плавт: „Сам човек не може да знае всичко“, но и защото съм убедена, че именно този стил на управление е най-подходящият за нашия съд. Разбира се, ръководството на орган на съдебната власт инкорпорира поредица от качества и умения, които неизменно са свързани със спецификата на управление в съдебната система, където Председателят е „пръв между равни“. Имайки това знание, винаги съм изразявала готовност за конструктивен и професионален дебат, стремила съм се да давам подкрепа и защита на всеки колега, който изпълнява отговорно и добросъвестно своите задължения, да подпомагам усилията за професионално усъвършенстване. Водена съм от вярата, че именно добрата комуникация и балансирания тон на общуване помагат на административния ръководител да взема правилните решения, особено в случаи, които предполагат промяна в организацията на работа. Убедена съм, че този стил на управление е първоизточник на трансформацията ни от колектив в общност и екип, които имат обща цел – качествено административно правосъдие. Имам готовност, ако заслужа Вашето доверие, да работя с чест и отговорност за постигането на тази цел.

С уважение.

Елена Янакиева